

	Počet všech soudních komisí	Z toho		Úmrtí zápisy	
		Za úplatu	bez- platně	Za úplatu	bez- platně
B. na Moravě:					
I. Obvod zem. soudu civilního v Brně	4.844	2.493	1.927	341	1.990
Obvod krajského soudu:					
II. v Uh. Hradišti	1.953	1.529	342	24	86
III. v Jičíně Novém	1.452	911	537	121	457
IV. v Jihlavě	1.154	735	419	68	335
V. v Olomouci	2.909	1.788	798	157	744
VI. v Ostravě Moravské	540	429	111		
VII. ve Znojmě	1.667	1.281	291	57	235
Morava	14.519	9.166	4.425	768	3.847
C. ve Slezsku:					
I. Obvod zem. soudu civilního v Opavě	2.752	1.415	1.337	277	1.123
II. Obvod kraj. soudu v Ostravě Moravské na Moravě	613	476	137	22	103
Slezsko	3.365	1.891	1.474	299	1.226
A. Čechy	36.827	21.573	15.254	2.650	12.202
B. Morava	14.519	9.166	4.425	768	3.847
C. Slezsko	3.365	1.891	1.474	299	1.226
Celkem	54.711	32.630	21.153	3.717	17.275

Z tohoto výkazu jest zřejmo, že notáři býv. korun-
ních zemí českých provedli za rok 1925 54.711
úkonů soudních! Kolik tím ušetřili státu konceptních i ma-
nipulačních sil!

Statistický výkaz podává dále zajímavý obraz neho-
norované činnosti stavu notářského, který koná, aniž by
to veřejnost věděla — potichu a skromně — ve prospěch
státu a obecnstva.

Při 32.630 úkonech soudního komisařství úplatných,
vykonalo notářstvo 21.153 úkonů bezplatných; z 20.992
úmrtních zápisů vykonalo notářstvo 17.275
zadarmo a pouze 3.717
za úplatu.

Počítá-li se na jeden úmrtí zápis nejméně 15 minut
a na jedno další projednání pozůstalosti se všemi pří-
pravnými pracemi, dopisy, dotazy, obsilkami, pátráním,
jednáním se stranami, vyhotovením výkazů, sepisování
odevzdacích listin a usnesení (jichž mnohé soudy od no-
tářů požadují), dále zanášení příjmu spisů a jich předlo-
žení a pochůzka k soudu atd., průměrně nejméně 3 ho-
diny, znamená to 63.459 pracovních hodin, resp. počítaje
7 hodin na den, 9.682 dní práce, konané státu zdarma.

A jaká jest ta úplata notářů! Minimální! Za úmrtí
zápis nejvýše 30 Kč. Za jednoduchý inventář nejvýš 250
Kč a za jednoduché projednání nejvýše 2500 Kč.

V těchto úkonech jest však převážná většina, ano
může se říci nejméně 70% projednání, které podrobeny
jsou nejvyššímu paušálnímu poplatku 70 Kč.

Projednání velikých pozůstalostí dostane se notá-
řům jen po skrovnu, neboť každý téměř zámožnější člo-
věk má svého právního zástupce (advokáta), jenž oby-
čejně projedná pozůstalost písemně, takže notáři ne-
zbude nežli jednoduchý úmrtí zápis.

Který stav jiný může se vykáhati takovouto neziš-
tnou a obětavou prací ve prospěch veškerenstva? Notář
nevěnuje tu pouze svou duševní práci, nýbrž jest nucen
ještě platiti k tomu personal a jiné výlohy správní, takže
mnohému notáři jest soudní komisařství skutečným bře-
menem, ničeho nevynášejícím.

Již proto zasloužili by notáři, aby jim tato práce a
hotová vydání byly nějakým způsobem nahrazeny. Od

osob méně zámožných náhrady požadovati nelze, osoby
pak více zámožné jsou chráněny maximálními hranicemi.

Poukazuje-li se na to, že zruší-li se maximální hra-
nice, bude někdy jednoduchá práce při veliké ceně před-
mětu honorována přílišným penízem, není to správné,
neboť těch jednoduchých prací při velikých cenách jest
poskrovnu a i tu jest zodpovědnost notářova opět mno-
hem větší.

Jedná-li se o předmětu veliké ceny, nepocítí zámož-
ná strana honoráře notářova, zejména tehdá, kdyby sta-
noveny byly sazby diminuendo. Jen tak lze opatřiti ná-
hradu za práce konané notářem ve prospěch nezámož-
ných tříd a celku.

Notářská komora Pražská vypracovala zvláštní pa-
mětní spis, který předložila ministerstvu spravedlnosti,
domáhajíc se, né-li zrušení maximálních hranic, aspoň
jejich zvýšení po vzoru Republiky rakouské a veškeré
notářstvo československé pevně doufá, že ministerstvo
spravedlnosti uzná naše vývody a že vyjde oprávněným
požadavkům celého našeho stavu benevolentně vstříc.

Dr. Václav Svoboda:

K testamentárnímu povolání poručníka (§§ 196, 198, 211 ob. zák. obč.) není třeba formy předepsané pro platné poslední pořízení.

Usnesením okresního soudu v S. byl poručníkem
nezl. M. Č. ustanoven její děd z mateřské strany J. K.,
a nikoliv bratr zůstavitelův E. Č.

Soud vycházel při svém rozhodnutí z toho názoru,
že sice výslechem tří svědků bylo zjištěno, že otec usta-
novil, aby poručníkem byl E. Č., ale toto ustanovení ne-
má formy pro platné poslední vůle předepsané.

Rekursu proti tomuto usnesení, který podal E. Č.
zemský soud civilní v Praze nevyhověl, z těchto důvodů:

»Neprávem dovolává se stěžovatel ustanovení § 196
obč. zák. připouští-li sám, že povolání jeho za poručníka
nestalo se testamentem, neboť jak ze znění citovaného
paragrafu, jakož i § 198 obč. zák. v nov. znění jest jasné
patrné, muselo by se státi povolání stěžovatele za poruč-
níka jmenovanému dítěti, by povolání to zakládalo pro
něho přední nárok na ustanovení poručníkem, p o s l e d n í v ů l í zemřelého otce jejího.

To však, jak prvním soudcem bylo zjištěno a což
není ani sporno, se nestalo a nezáleží tudíž na tom, zda
otec nezl. před svým úmrtím jiným způsobem
přání své v tomto směru projevoval. Není-li tu případu
povolání k poručenství posledním pořízením, pak
v tomto případě, není-li tu již ani matky dítěte, ani děda
nebo báby z otcovské strany, jest nejbližším příbuzným,
jenž dle zákona k poručenství jest povolán beze sporu
ustanovený poručník J. K., děd to dítěte z mateřské stra-
ny, jemuž dle § 198 obč. zák. náleží přednější nárok, by
byl dítěti poručníkem ustanoven, než-li stěžovateli, který
jako bratr otce dítěte jest již příbuzným vzdálenějším,
nežli děd.»

Nejvyšší soud vyhověl rozhodnutím ze dne 19. V. 1926
č. j. R III 140/26-86 dovolacímu rekursu a usnesení uve-
dené změnil tím způsobem, že se poručenství nad nezl.
M. Č. svěruje jejímu strýci E. Č.

O d ů v o d n ě n í :

Zákon zná trojí způsob povolání k úřadu poručníka a sice testamentem či poslední vůlí (§ 196 obč. zák.), zákonem (§ 198 obč. zák.) a soudem (§ 199 obč. zák.). Při ustanovení poručníka má se soud přidržeti tohoto pořadí zákonem stanoveného, poněvadž osoba k úřadu poručníka poslední vůlí neb zákonem k tomu povolaná má k tomu nárok, pak-li zájem dítěte nevyžaduje jiného opatření. Dle § 196 obč. zák. přísluší především poručenství tomu, koho otec dítěte k tomu povolal, pak-li tu není překážek dle § 191—194 obč. zák. Toto povolání zove zákon testamentárním aneb dle poslední vůle (§§ 196, 198, 211 obč. zák.), poněvadž obyčejně se stává v poslední vůli. Tomu však není tak rozuměti, jak činí nižší soudy, že by se vyžadovalo formy předepsané pro platné poslední pořízení. Stačí, když projev vůle nebo přání otce dítěte v tomto směru stal se dokazatelně za náležitostí předepsaných v § 565 obč. zák. Nestojí-li v cestě překážky, jak shora uvedeno, pak dbáti jest vůle otcovy takto projevené jako výronu jeho otcovské moci.

Že otec dítěte na případ svoji smrti vyjádřil tuto vůli, aby jeho bratr E. Č. byl dítěti poručníkem a je dostal do své výchovy, bylo zjištěno udáním J. R., F. H. a F. F.

Nepadá na váhu, že otec dítěte učinil tak též snad z nevěle proti svému tchánu, neboť i rekursní soud přiznává, že strýc dítěte se až dosud rádně a pečlivě o dítě staral. Ohledně jeho osoby není tedy dle zákona nejmenší překážky, aby poručenství nemohlo jemu býti svěřeno. Dle zjištění ve spise a dle vyžádaných zpráv navštěvovalo děvče pilně obecnou školu a navštěvuje nyní pomocnou školu v Ch., kdež požívá výchovy účelné právě vzhledem k její duševní zaostalosti, dítě jest také jinak dobře zaopatřeno v rodině svého strýce, jenž již dříve jevil živý zájem pro potřeby a práva dítěte, postarav se zejména o zabezpečení jeho výchovných příspěvků. K tomu jest uvážiti, že strýc děvčete, jenž jest v plné mužné síle a hospodářsky dobře situován, k tomu již poručníkem druhého nezl. dítěte zemřelého A. Č., jest schopnější pro obstarávání poručenských záležitostí než děd z mateřské strany, třeba rovněž ze starostlivé péče o dítě se uchází o poručenství, an jest již, jak sám udává, stár 72 roků, tedy ve věku již pokročilém. Také další prospěch dítěte a jeho blaho vyžaduje, aby nebylo znova vytrhováno z rodinného a výchovného prostředí, ve kterém nyní již po delší dobu se nachází.

Dovolací stížnost s hlediska § 16 nesp. pat. jest tedy odůvodněna, poněvadž nižší soudy vycházely ze zřejmě nesprávného výkladu § 196 obč. zák. a bylo jí tedy vyhověti tím způsobem, jak shora rozhodnuto.

Dr. Tognér:

K novelisaci předpisů o dávce z přírůstku hodnoty.

K novelisaci předpisů o dávce z přírůstku hodnoty, za níž jsem po čtyry roky bojoval jak v různých časopisech tak i na schůzích, píše několik slov.

Neznám zákona, který byl příčinou tolika sporů, vád a různic, tolika nářků a možno bez nadsázky říci i slz, který tak rušivě zasahoval do velkého odvětví obchodu realitního, snižoval cenu půdy a ohrožoval finanční morálku poplatníků, a který byl tak nespravedlivý i co do

způsobu vyměrování i co do výše dávky jako dávkové řády z roku 1920 a 1922.

Proto uvítán byl s velkou radostí nový dávkový řád ze dne 25. června 1926 č. 121 sb. z. a nař., který sice pomíjí požadavky o novelisaci předpisů dávkových pokud se týče ukládacího řízení, ručení za dávku a rozšíření okruhu dávkou prostých osob i právních jednání — viz mé články v č. 5. a 6. ročníku IV. t. l. — avšak dávku značně snižuje, přibližuje jí valutárním a ziskovým poměrům při prodeji nemovitostí, odnímá jí tím dosavadní ostří a vrací opět dávku jejímu původnímu účelu: zdanění při převodu nemovitostí bez přičinění dosavadního vlastníka vyvolaný vzestup ceny realit, tedy bezpracný důchod, kdežto dosud dávka ve své výši znamenala neoprávněnou konfiskaci čtvrtiny kupní ceny.

Ministr dr. Engliš splnil tak krásně svůj slib daný zástupcům průmyslu při nastoupení svého úřadu, kdy, jak v denních listech bylo uveřejněno, prohlásil dávku z přírůstku hodnoty v tehdejší výši za neudržitelnou. Veškeré pronášené stesky tlumeny jsou značným snížením dávky uvedeným nařízením stanoveným.

Má-li však dávka z přírůstku hodnoty potrvati i dále, musí dojíti i k novelisaci ve směru výše naznačeném a zvláště k reformě ukládacího řízení, neboť dnešní dávka v mnohých a mnohých případech nebude krýti výlohy spojené s ukládáním, a taková dávka je pak zbytečná. Musí se pomýšleti na to, by k úspoře těchto výloh dávka tato případně vyměrována byla jako přírážka ku státním převodním poplatkům poplatkovými úřady, ovšem taková úprava předpokládá především delší statistické šetření o výnosu dávky dle nového nařízení.

Nemohu těchto několik řádků zakončiti lépe, než tlumočím-li vřelý dík především ministru dru Englišovi a vládě, která nařízení toto vydala, a to nejen jménem dávkou postížených ale i nás notářů, kteří jsme při sepisování smluv poznali, jaké obtíže a jakou zodpovědnost dávkové předpisy na nás uvalily.

Dr. Tognér:

Poznámky z praxe.

Dva výnosy justiční správy z poslední doby nutkají k odpovědi.

1. Ve výnosu ze dne 3. června 1926 pres. 10.314 vyslovilo presidium mor. sl. vrchního soudu názor »že o nějaké soukromé úschově notářově vůči obecenstvu nemůže býti řeči, ježto podle § 104 not. řádu náleží právě k úřadu notářů, aby v úschovu přejímali listiny všeho druhu a další §§ 105 a 106 not. řádu upravují příslušné povinnosti notářovy.« Názor tento jest rozhodně mylný, neb tímtež právem by se mohlo usuzovati, že notáři mohou listiny sepisovati jen ve formě spisů notářských. Notář přejímá nejen poslední vůle, jichž způsob úschovy tento výnos vyvolal, ale i denně listiny od stran k úschově (dlužní úpisy za účelem vyhotovení kvitancí, poz. archy a listiny za účelem přípravy smluv, atd.) a zatěžovalo by přejímání listin dle § 104 not. řádu nejen notářské kanceláře zbytečnou prací, nýbrž i strany zbytečnými výlohami. Také Šediva »Notářství dle práva rak.« strana 233 posl. odstavec připouští soukromou úschovu notáře, stejně i Reich »Oest. Notariatshandbuch« strana 517 a 518.

2. Výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 22. srpna 1926 čís. 28.144/26, jenž chce zameziti zneužívání po-